

30 let českého hospodářství: Sílí význam českého vývozu do zahraničí. I díky exportu se proto zvyšuje životní úroveň

26.3.2023 - | Hospodářská komora ČR

Po kvalitních českých výrobcích a službách mířících do zahraničí roste poptávka, a proto od vzniku České republiky výrazně narostl i význam vývozu v tuzemské ekonomice. Zatímco před třiceti lety přes hranice zamířila podle její hodnoty necelá pětina české výroby, v současnosti je to už třetina všeho, co Češi vyprodukují.

*„Je to velký úspěch tak malé země, jakou je Česká republika. Po rozpadu Rady vzájemné hospodářské pomoci se české firmy dokázaly prosadit i na náročných a výrazně vyspělejších trzích. Potvrzuje se, že polistopadové kroky, jako byly privatizace a transformace průmyslu, byly správně realizované, protože **založily dobrý ekonomický vývoj České republiky, a tím zvýšily životní úroveň lidí,**“* uvedl prezident Hospodářské komory Vladimír Dlouhý,

Ten jako federální ministr hospodářství a poté český ministr průmyslu byl přímým účastníkem všech transformačních procesů a během 90. let patřil k nejoblíbenějším politikům.

Životní úroveň zaměstnanců přitom za posledních třicet let vzrostla i díky rostoucímu významu exportu. Po odečtení růstu spotřebitelských cen si zaměstnanci reálně polepšili. V současnosti mají téměř 2,5krát vyšší mzdy než před třiceti lety.

Češi dnes vyváží výrobky do 217 teritorií. Jejich hlavním obchodním partnerem je Německo, stejně jako před třiceti lety. **Od vzniku České republiky firmy dnes vyváží více své produkce také do Polska, Francie a Nizozemí.** Na rozdíl od roku 1993 se do skupiny deseti největších vývozních teritorií dostalo **v roce 2022 také Španělsko.** Naopak z první desítky vypadlo Rusko.

České podniky se za třicet lety staly důležitou součástí světového dodavatelsko-odběratelského řetězce. Hospodářská komora analyzovala, nakolik je česká ekonomika zapojena do zahraničních obchodních vztahů. Z ní vyplývá, že míra otevřenosti české ekonomiky mezi roky 1993 až 2021 vzrostla.

Roste přitom i význam české produkce motorových vozidel. Zatímco v roce 2005 zaujímal zhruba 17% podíl hodnoty vývozu, vloni to byla téměř čtvrtina. Automobilový průmysl přitom sehrál důležitou roli v tuzemském hospodářství, protože **je ekologičtější a energeticky méně náročný než těžký průmysl a umožnil rozvoj dalších odvětví,** třeba elektrotechnického, chemického, plastikářského, sklářského a textilního.

Hospodářská komora ve své analýze ale upozorňuje na zranitelnost a nedostatečnou odolnost české ekonomiky výkyvům v evropských zemích. **Česká ekonomika je totiž mimořádně hodně závislá na vývozu do zemí Evropské unie,** kam směřuje více než 80 % českého exportu. Závislost české ekonomiky na těchto státech přitom roste i přes proklamace všech dosavadních vlád.

*„Jestliže třetina celkové hodnoty produkce připadá na vývoz, silný vliv na vývoj české ekonomiky má zahraniční poptávka. **Ekonomické problémy evropských zemí se tak snadno přelijí do výkonnosti tuzemského hospodářství a do životní úrovně občanů,**“* vysvětlil Vladimír Dlouhý.

Hospodářská komora proto doporučuje odolnost české ekonomiky posílit tzv. teritoriální diverzifikací. Jinými slovy Česká republika se potřebuje více než dosud zaměřit vedle výrobků s vyšší přidanou hodnotou i na mimoevropské trhy.

Za vhodný nástroj, **osvědčený ve všech vyspělých zemích**, označuje ekonomickou diplomacii, na které se zpravidla podílí prezident a členové vlády tím, že vytvářejí podmínky vhodné pro zahraniční obchod, pomáhají podnikům pronikat do zahraničí skrze podnikatelské mise a na oficiálních návštěvách propagují české výrobky.

Hospodářská komora doporučuje vládě **posílit proexportní politiku a zlepšit koordinaci aktivit ministerstev v oblasti ekonomické diplomacie, zavést státní podporu malých exportérů a při rozhodování o působnosti českých velvyslanectví přihlížet i k zájmům exportérů.**

Podnikatelské mise a obchodní jednání v zahraničí Hospodářská komora organizuje už od roku 1993. **Dodnes uspořádala 387 misí, do kterých se zapojilo 6 200 českých firem. Podnikům pomohla proniknout na 112 trhů**, a to i ve specifických teritoriích, jako jsou Uganda, Bhútán, Írán, Senegal, Somaliland, Etiopie, Pákistán nebo Omán.

Za velkou příležitost označuje Mongolsko, kam každoročně veze početné delegace. Přitom tato asijská země se nevyskytuje v žádné státní exportní strategii jako prioritní země, navzdory tomu, že do roku 1989 se řadila k největším obchodním partnerům Československa.

Podle analýz Hospodářské komory by se státní ekonomická diplomacie měla zaměřovat na **USA, Jižní Koreu, Izrael, celý Indopacifik** (Indie, Vietnam, Indonésie, ale i Malajsie) a **Perský záliv**. Velký potenciál pro posílení obchodní výměny skýtá **Afrika** (Senegal, Etiopie, Zambie, JAR atd.) a českými firmami opomíjená **Latinská Amerika** (Peru, Kolumbie, Brazílie, Chile). Firmy by měly také posílit svou přítomnost v zemích, jako jsou **Turecko, Srbsko, Severní Makedonie, Gruzie či Arménie**.

Podle programového prohlášení vláda bude usilovat o zvýšení odolnosti ekonomiky zajištěním bezpečného investičního prostředí a **podporou diverzifikace dodavatelských toků**. Exportérům chce otevírat dveře do třetích zemí.

Posílení podpory nově oznámil také ministr životního prostředí, dohodu podepsal Petr Hladík s ministrem zahraničních věcí Janem Lipavským tento týden 22. března. **Následoval tak ministerstvo dopravy vedené Martinem Kupkou.** MŽP se tak stalo desátým rezortem participujícím na Společném nástroji financování ekonomické diplomacie ČR.

Hospodářská komora České republiky si u příležitosti výročí 30 let obnovy samostatného českého státu letos připomíná také 30 let své novodobé historie. **V průběhu března analyticky mapuje a zveřejňuje vybrané ukazatele**, na kterých lze ilustrovat, jak se tuzemské hospodářství, na jehož rozvoji a prosperitě se jako podnikatelská samospráva podílí, proměnilo. Za účasti 150 hostů z řad podnikatelů, politiků, ekonomů a představitelů podnikatelských asociací, unií, svazů, klastrů a řemeslných cechů organizuje **ve čtvrtek 30. března ve Valdštejnském paláci debatu** mapující vývoj tuzemského hospodářství od vzniku České republiky.

https://www.komora.cz/press_release/30-let-ceskeho-hospodarstvi-sili-vyznam-ceskeho-vyvozu-do-zahranici-i-diky-exportu-se-proto-zvysuje-zivotni-uroven